September 1964

De Stem van

DE AMBTENAAR

en de daarmee gelijkgestelden

Ten geleide.

Volk en staat vertrouwen hun ambtenaren belangrijke funkties en grote bevoegdheid toe in de verwachting, dat zij zich die zelfbeperking zullen opleggen, die in overeenstemming is met hun ambtelijke status. Als alle burgers heeft ook de ambtenaar het recht te streven naar verbetering van zijn arbeidsvoorwaarden en zich tot dat doel te organiseren. Het recht van organisatie heeft hij ook ten aanzien van andere collectieve aktiviteiten, met inbegrip onder andere van die, welke zich verbetering van de openbare diensten ten doel stellen, dan wel de verhoging van hun efficiency en het bevorderen van een verantwoorde ambtelijke en bestuurlijke traditie.

Daarnaast kunnen de ambtenaren in georgniseerd verband tevens hun eigen bijdrage leveren tot versteviging van de ambtelijke ethiek en tot bevordering van de ambtelijke vorming. Het is immers een niet te miskennen feit dat, naarmate overheidstaak in omvang toeneemt en het hele overheidsbestek in samenhang daarmee voortdurend gecompliceerder en groter wordt, steeds hogere eisen aan het ambtenarenkorps gesteld zullen worden.

Gezien tegen de achtergrond van het voorgaande en gegeven de geografische constellatie van de Nederlandse Antillen is het een verheugend teken dat de afdeling Aruba van de Algemene Nederlands-Antilliaanse Ambtenarenbond de behoefte heeft gevoeld aan een eigen "bondsblad" meta is logisch met als logisch gevolg meer "couleur locale".

Mede namens het Bestuurscollege wens ik de afdeling Aruba van de "Bond" veel sukses toe met het genomen initiatief en moge de kanaliserende en stimulernde werking, welke van een eigen blad kan uitgaan, vruchtbaar zijn voor de ambtenaren in het bijzonder en voor de Arubaanse gemeenschap in het algemeen.

De Gezaghebber,
I. S. de Cuba
waarnemend.

Recreatie-Centrum voor de Ambtenaren

Zoals reeds bekend, werd er in de algemene ledenvergadering van twee jaar geleden besloten om een clubhuis en enkele bungalows te bouwen voor de leden van de Ambtenarenbond Aruba. In het "Ambtenarenblad" van augustus 1964 werd een foto afgedrukt van een schets die de Heer D.G. Ouwehand gemaakt heeft voor de Stichting. De schets voor het clubhuis zelf is om technische redenen nog niet verschenen, maar alles wordt in het werk gesteld, om dit zo spoedig mogelijk te doen plaats vinden.

Ook is het plan bekend, om, als er genoeg leden de wens kenbaar maken om een of meer aandelen te kopen, zo spoedig mogelijk te beginnen met de activiteiten ter verkrijging van het terrein dat de leden gekozen hebben. Dan kan er ook zo spoedig mogelijk begonnen worden met het bouwen van het clubhuis en de bungalows.

Het staat nog niet precies vast hoeveel het clubhuis en de bungalows gaan kosten, maar het is wel zeker dat het geld dat in dit plan geinvesteerd zal moeten worden, niet onder de fls. 30.000 zal blijven.

Het is natuurlijk wel zo, dat degenen die een of meer aandelen gekocht hebben, voorkeur genieten bij het gebruik maken van de bungalows. Binnen enkele weken zal het Stichtingsbestuur vergaderen om aan de hand van de enquete uit te maken, waar de leden hebben uitgekozen om hun recreatie-centrum te doen bouwen, en hoevelen de wens hebben uitgesproken om een of meer aandelen te kopen. Ondertussen zullen we maar geduldig afmachten.

Klank, Dans en Ritme op de Antillen

door Rufo Odor.

HISTORISCHE ACHTERGROND.

Wanneer men de muziek van de "Nieuwe Wereld" in het algemeen wil begrijpen, dan zou men veel steun kunnen hebben aan een dosis kennis van de erediensten der oude Afrikaanse stammen.

Ik zal me beperken tot de ritmische kunst in het toch al uitgebreide gebied der Antillen. Nu reeds wil ik opmerken, dat het overgrote deel van wat men tegenwoordig opgediend krijgt onder de aantrekkelijke titel: "Zuid-Amerikaanse Muziek", geen kunst-in-oervorm is.

In grote lijnen is dit de ontwikkeling van alles wat men over het algemeen als kunst uit het werelddeel Amerika te verwerken krijgt.

De oude zeden en gewoonten der Indianen hadden een zeer expressief karakter. De vormen van expressie, die hieruit voortkwamen, gaven een goed beeld van de volksaar weer.

De boventoon werd gevoerd door de erediensten. Het religieuze viel samen met het profane. Deze eeuwenonde Indiaanse riten werden 3 á 4 eeuwen geleden op brute en onnatuurlijke wijze plotseling geconfronteerde met de oer-Afrikaanse. Ook bij de negerstammen was het godsdienstige motief de grootste drijfveer voor kunstuitingen. Het religieuze staat op gelijke plan met het profane.

Het gevolg van dit contact was een kruising tussen deze twee kunstgroepen. Dit contact is voor elk gebied in Amerika verschillend geweest. Vandaar dat men van land tot land zou kunnen spreken van een kruising.

De laatste factor, die zijn stempel op het Amerikaanse kunstleven drukte, was de invloed van de immigrerende volken uit Europa. In vele gevallen was deze invloed heel belangrijk, zo zeer zelfs, dat in verschillende landen bijvoorbeeld de aard van de muziek onderling sterk uiteen loopt. Dit is nog duidelijk te constateren bij twee buren als Suriname en Brazilië, die respectievelijk kunnen bogen op hun Surinaamse liedjes in calypsostijl en de samba brasileira.

Op de Antillen is de Afrikaanse invloed prakisch de grootste geweest. Tegenwoordig vindt men nog op muziekaal en zedelijk gebied veel overblijfselen ervan,, trouwens zoals in meerdere streken van Zuid-Amerika.

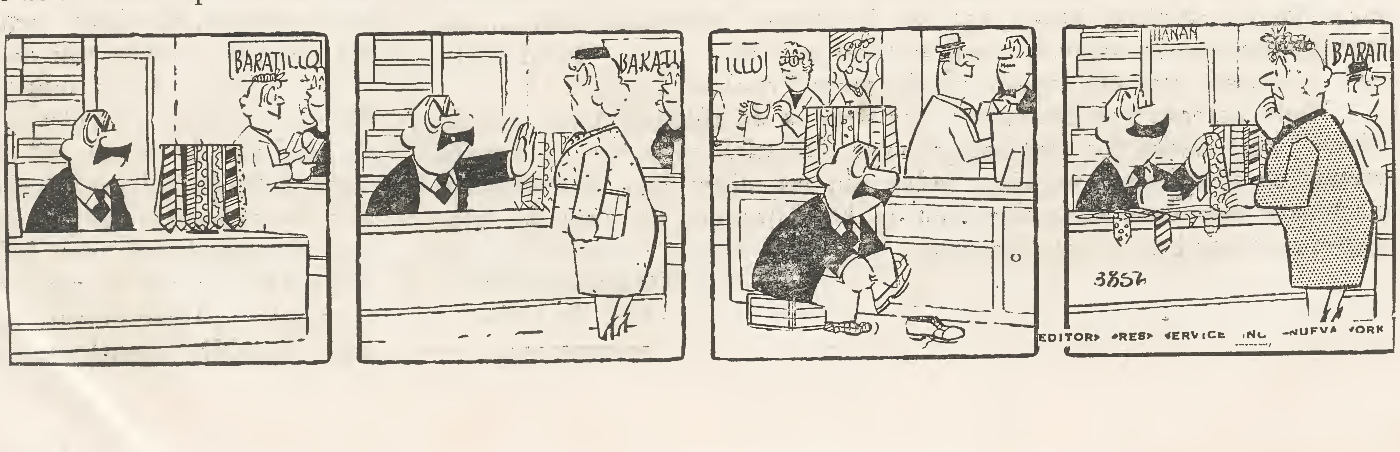
Immers, wat typeert in feite dit werelddeel? Niet de bergketen van de Andes, niet het oerwoud, evenmin de cocospalm, die al de stranden een romantisch aanblik geeft, maar de kleurling (aldus Prof. R. van Lier tijdens een conferentie van Antilliaanse studente in Nederland).

Aan de zeden en gewoonten der gekleurde bevolking zal dus hier veel aandacht worden geschonken. Ook de inwerking van de Europese kultuur zal meer van nabij bekeken worden.

De eerste Europeanen, die in Zuid-Amerika voet aan wal zetten, gingen zeer wreed te keer tegen de bewoners van de Nieuwe Wereld zij het dan ook voor de goede zaak van 't geloof. Fanatiek als de Portugezen en de Spanjaarden waren voor de uitbreiding van het christendom, zij gingen zich vaak te buiten aan ongeoorloofde, mensonterende daden. Geen wonder, dat de Indianen zich van de westelijke streken terugtrokken naar het veilige bergland in het Oosten. Anderen namen wijk in oerwouden. Het gevolg was, dat heel veel van de Indiaanse muziek voor de Antillen verloren ging. De eilanden werden ook verlaten door de "pieles rojas" — een verfoeilijke naam —: roodhuiden.

Toch menen vele ingewijden, dat de diepe inslag van de Zuid-Amerikaanse muziek afkomstig is van de Indianen. Dit vindt zijn rechtvaardiging in de merkwaardige ritmische symmetrie in elke sijl van Zuidamerikaanse muziek. Deze vlakke symmetrie is nu typerend voor het Indiaanse ritme. Dit ras is zijn hele denken meerzijdig symmetrisch: de klederdrachten, versierselen en siermotieven tonen dit goed aan. Tot zelfs de gezichtsbeschilderingen zijn daardoor beinvloed.

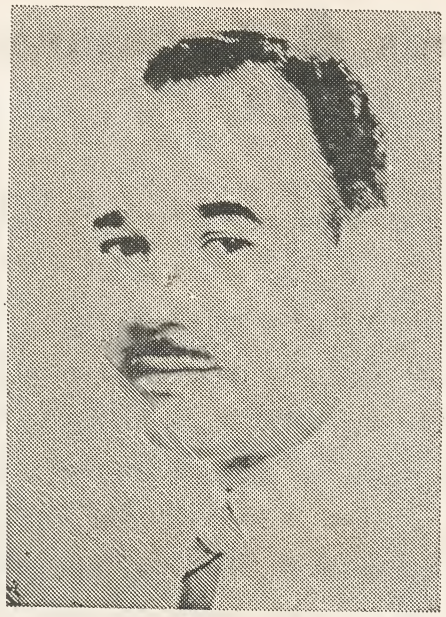
LUISIN

In de muziek komt dit tot uiting in het tweevoudig accent, dat soms niets anders is dan een a-la-brève maat. De landen waar de Inca-cultuur intact voortleeft, zijn de oostelijke staten, waar de Inca-Indianen hun zuivere gloedvolle stem vrij kunnen laten weergalmen in de dalen van de Andes.

Door sterke Spaanse en Portugese invloed is de stijl van het indiaanse lied veranderd. Een voortreffelijke vertolkster van de oude stijl is de Inca-prinses Yma Sumac, die op fenomenale wijze de meest vreemdsoortige geluiden kan voortbrengen. Met een stem, die ruim 4 octaven omvat. weet zij een sfeer te schepen die de ingewijde toehoorder naar een Inca-dorp verplaatst. Dit is e moderne Inca eigen, heimwee naar het woeste, hem vertrouwde bergland. Zijn verlangen strekt nog verder, naar de dagen, toen hij eenzaam was op een onbekend continent. Hier ligt één der bronnen van het diep melancholische, dat het "Zuidamerikaans" vaak dooradumt. Dit is alles wat de Antillen van de Indianen hebben overgehouden in de muziek. Natuurlijk geldt dit ook niet algemeen. Maar later komen er wel groeperingen, die een beter inzicht geven.

Toch kunnen we op de Antillen

Geachte Bondsvrienden,

Ongetwijfeld zullen er velen van U die op het eerste gezicht he twoor "Aruba" op dit blad hebben, ontdekt en daarbij ook geconstateerd dat het alhier is gedrukt, een kreet van verbazing geslaakt "eindelijk ons eigen bondsblad dat niet op Curaçao wordt gedrukt".

De vraag is echter of wij enkel verheugend moeten zijn met het feit dat op Aruba ook een bondsblad verschijnt. Zij die dit enkele feit voldoende achten, hebben geen idee wat

uit vrees de kans die ons thans wordt aangeboden afwijzen, enkel omdat wij niet op genoeg steun van onze leden kunnen rekenen, dan zou U dit blad nu niet in handen hebben.

Wij zijn ervan overtuigd dat onze leden niet alleen kritiek weten uit te oefenen op dit blad of het ambtenarenblad, maar dat zij ook hun bijdrage zullen leveren in het belang van de ambtenaren.

U heeft nu de kans om Uw grieven en wensen naar voren te brengen, doch doet dit echter op een objectieve wijze en zorgt vooral dat U niet te emotioneel wordt. Het doet er niet toe in welke taal U zich wilt uitdrukken, als het maar te begrijpen is.

Kunnen wij op Uw steun rekenen d.w.z. kunnen wij zo nu en dan een artikel van U verwachten? Een redaktie-commisie is er nog niet, maar wij hopen U spoedig enkele adressen te kunnen opgeven waar U Uw bijdrage kunt bezorgen.

U zult begrijpen dat het erg moeilijk is een blad met originele artikele te vullen. Zolang wij echter niet over genoeg eigen artikelen beschikken zullen wij moeten volstaan met het overnemen van stukken uit andere bladen.

Algemene Nederlands Antilliaanse Ambtenarenbond

ARUBA

Aan de leden,

Reeds jaren vervult de contributie-inning het bestuur met zorg.

Het is onmogelijk voor een kwitantieloper en altijd op het meest geschikte ogenblik bij U aan te kloppen en het gevolg daarvan is geweest dat de contributie achterstand voor een jaarlijks groter wordend bedrag op de begroting staat. Sinds het vorige jaar zijn wij door het gouvernement in de gelegenheid gesteld de contributie-inning via de betalingsrol te laten lopen, waarvoor wij land en eiland zeer erkentelijk zijn.

Reeds een groot aantal leden maken van deze, zowel voor hen als voor ons, een voudige manier van contributiebetaling gebruik. Eenvoudig voor de leden, omdat zij nu niet op ongelegen ogenblikken door een kwitantieloper lastig worden gevallen en eenvoudig voor bestuur, omdat dan op geregelder wijze de gelden binnenkomen en van naar vaststaande bedragen kan worden uitgegaan bij het opmaken van een begroting, terwijl voorts een besparing wordt verkregen, daar de kwitantieloper niet meer betaald heeft te worden.

Leden die nog niet op deze wijze Uw contributie laten innen, maak het Uzelf en ons gemakkelijk, laat Uw contributie inhouden op Uw salaris. U kunt daartoe onderstaade formulieren invullen en van Uw handtekening voorzien en aan het secretariaat zenden of aan een der bestuursleden afgeven, waarvoor bij voorbaat onze hartelijke dank.

Het Bestuur.

Gelieve onderstaande formulieren *beide* in te vullen en te ondertekenen, een is voor het gouvernement en de ander voor onze administratie

De Positie van de Ambtenaar

door
R. van Hoorn

Eigenlijk zou de titel van mijn bijdrage moeten luiden: enkele aantekeningen rond de positie van de ambtenaar. Over onze positie is immers zoveel te schrijven, dat er een reeks boeken mee gevuld zou kunnen worden. Beperking is daarom noodzaak. Laat ik mij beperken tot de ambtenaar in een democratische staat en dan nog slechts enkele facetten belichten. Laat ik tevens eerlijk bekennen, dat ik daarbij in hoofdzaak anderen het woord zal geven, zoals zal blijken.

De ambtenaar in een democratische staat dus. De woorden "democratie" en "staat" worden gemakkelijk neergeschreven, welke is echter hun inhoud?

Democratie is een bestuursvorm, gebaseerd op de wil van de meerderheid der burgers, doch tevens op recht en vrijheid van de enkeling. Het zal van de ontwikkeling en het rechtsbewustzijn van de meerderheid van de bevolking afhangen of de democratische bestuursvorm goed en zuiver is.

De gemeente Almelo geeft sinds enige tijd een aardig boekje aan jonge mensen, die voor de eerste keer naar de stembus gaan. Daarin wordt op eenvoudige en heldere wijze het een en ander van "democratie" verteld. In dat boekje, dat tot titel heeft "Burgerschap en burgerzin" wordt o.m. gezegd:

"Men heeft wel eens de neiging te denken, dat democratie en algemeen kiesrecht hetzelfde zijn. Dat is een vergissing. Stellig, het algemeen kiesrecht is een wezenlijk en belangrijk bestanddeel van de democratie. Maar democratie is meer dan algemeen kiesrecht alleen. Het is niet de botte macht van de helft plus één. Democratie is onbestaanbaar als er niet is verdraagzaamheid, eerbied voor de medemens, eerbied voor de overtuiging van anderen, eerbied voor de menselijke waardigheid en het rekening houden met de wensen dat minderheid, kortom als er niet is geestelijke vrijheid.

Democratie, dat is de krantenkiosk, waar U tientallen verschillende kranten kunt kopen, door vrije mensen geschreven; dat is de boekhandel, waar U boeken kunt kopen uit alle landen der wereld, door vrije mensen geschreven. Democratie, dat is de vrijheid om een kerk binnen te gaan en er Uw geloof te belijden. Democratie, dat is de vrijheid om Uw kinderen te sturen naar de school, die U wilt. Democratie, dat is de vrijheid om U te organiseren in vakbonden van eigen keuze. Democratie, dat is het recht om te zeggen dat de regering niet deugt . . .

Wij ontmoeten de democratie in ons dagelijks leven zo dikwijls, dat wij er niet meer bij denken en maar al te vaak te weinig de waarde ervan beseffen. Je beseft pas hoe belangrijk goede schoenen zijn, als je met kapotte zolen in de regen loopt.

Democratie is vrijheid. En de vrijheid zit ons in het bloed. Maar het is goed, dat wij weten, dat vrijheid niet wil zeggen, dat wij alles doen en laten mogen wat wij willen. Ook in de democratie is de vrijheid aan grenzen gebonden.

Wetten en verordeningen beperken onze vrijheid. Zij bepalen de grenzen, die het gemeenschapsbelang aan onze persoonlijke vrijheid MOET stellen. Zij beperken onze persoonlijke vrijheid daar, waar die vrijheid een gevaar kan worden voor anderen. Zij zijn de verkeersregels, zonder welke ook in het maatschappelijk verkeer ongelukken zouden gebeuren.

Wij zouden nu misschien kunnen denken dat, mits wij ons dus maar houden aan wat de wet voorschrift, wij volmaakte democraten zijn. Toch is dat niet helemáál waar. Ons democratisch besef, onze democratische gezindheid, is niet iets, dat men door wetten en verordeningen kan regelen. Die wetten kunnen *mis*bruik voorkomen, zij bieden géén waarborg voor een goed gebruik van de vrijheid. Geen wet ter wereld is in staat iemand tot een goed democratisch staatsburger te maken. Het moet van binnen zitten. Het moet iets natuurlijks, het moet vanzelfsprekend zijn, dat wij democraat zijn en daarnaar handelen en dat wij rekening houden met de belangen en de overtuiging onzer medeburgers. Wij moeten een democratische gezindheid hebben. En gezindheid . . . die laat zich niet in voorschriften vastleggen.

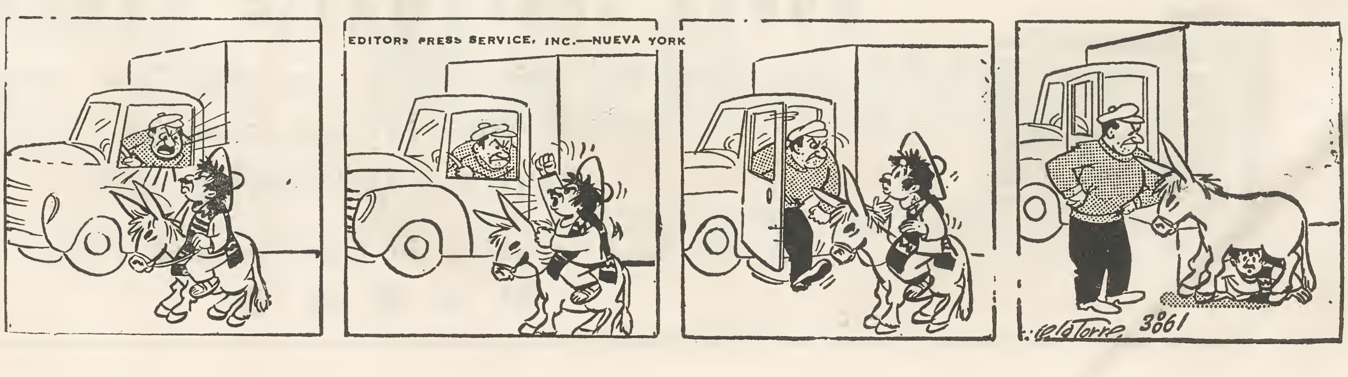
Na de eerste wereldoorlog is Duitsland een "democratisch" land geworden. Er was algemeen kiesrecht, er waren grondrechten. Maar de democratische gezindheid in het Duitse volk ontbrak en daarom ging de democratie in Duitslad ten gronde en met die democratie ook cultuur en beschaving.

Wij moeten onze democratische gezindheid tonen in de grote levensvragen. Wij moeten verdraagzaam zijn, wij moeten anderen zonder morren HUN geloof en HUN gewetensvrijheid laten, ook als wij er zelf anders over denken.

Wij moeten geen heersers willen zijn, noch slaven. Wie anderen wil overheersen, onderdrukt hun zelfontplooiing en verminkt hun menselijke waardigheid. Wie slaaf wil zijn, verloochent zijn eigen roeping.

Wij moeten geen slappe Tinussen zijn, die niet durven uitkomen voor onze eigen overtuigingen. Uitkomen voor je overtuiging is ook een bewijs van democratische gezindheid. Want

PEDRITO

uit de botsing der meningen, moeten de vonken der waarheid springen."

"De Staat", *schrijft mr. van Urk in zijn boek "Ambtenarenrecht", (zijnde)* "de rechtsgemeenschap der op een bepaald grondgebied levende mensen, heef niet een met de zintuigen waarneembaar bestaan. Zijn aanwezigheid wordt voor den burger alleen kenbaar door de handelingen van de natuurlijke personen, welke door het objectieve recht zijn geroepen tot vervulling van de staatstaak. Daaronder moeten worden verstaan de organisatie en het geregeld doen functionneeren der openbare diensten, welke voorzien in de door het recht erkende behoeften der in maatschappij levende mensen."

Van Urk vervolgt dan: "Ten onzent kunnen de personen, die het begrip "S t a a t" tot verwezenlijking brengen in hoofdzaak worden verdeeld in twee categorieën: de gekozen volksvertegenwoordigers en de ambtenaren. In hunne werkzaamheid kan een zekere arbeidsverdeling worden geconstateerd. Bestaat de taak der volksvertegenwoordigers in het aangeven van de algemene richting van politiek beleid, het uitstippelen der beginselen, welke bij de uitoefening der staatstaak moeten worden gevolgd, het uitoefenen van controle, dat bij die uitoefening de uitgestippelde beginselen van bestuur en beleid tot hun recht komen, die der ambtenaren is in hoofdzaak van *technischen* aard. Is de functie van den ambtsdrager gericht op het wetgeven, besturen en gezag voeren, die van den ambtenaar heeft in hoofdzaak een dienend karakter. Geheel zuiver kan men de scheiding tusschen de functies van gezagsdrager en ambtenaar echter niet trekken.

Het prachtische leven lacht nu eenmaal met alle theoretische onderscheidingen en zoo kan men den arbeid der onderscheiden ambtsdragers niet in netjes gescheiden hokjes verdeelen. De bevoegdheden, aan bepaalde ambtenaren jegens de burgerij toegekend, zijn vaak zoo groot, dat materieel die bevoegdheden elementen van wetgeving in zich bevatten en de administratieve functie alleen in formeelen zin uitvoerend kan worden genoemd."

Deze mening kunnen wij ambtenaren, geloof ik, ten volle onderschrijven. De ambtenaar is deel van de overheid. De ambtenaar is rechtsorgaan. (Men denke ook aan het feit dat belediging van een ambtenaar een ernstige daad is, die naar verhouding streng wordt gestraft. Immers, door de ambtenaar te beledigen, beledigt men de overheid.)

Van Urk schrijft hierover: "Van de juridische zijde bezien, is de staat rechtsgemeenschap, zijn doel rechtsverwezenlijking. Ten einde dit doel te bereiken, stelt het objectieve recht regels, welke die rechtsgemeenschap doen functionneeren, o.a. door het scheppen en organiseren van openbare functies. De wijze waarop die functies zullen moeten worden vervuld, de wijze, waarop personen, die geroepen zullen worden haar te bekleden, worden aangewezen, worden mede door het objectieve recht aangegeven. Zij die deze openbare functies bekleden, zijn rechtsorganen, hun plichten, rechten en bevoegdheden vloeien voort uit het objectieve recht. Zij ontleenen deze niet aan de autoriteit, welke door het objectieve recht tot selectie van het rechtsorgaan is aangewezen, ook al is de ambtenaar aan de benoemende autoriteit ondergeschikt. De benoeming van den ambtenaar is alleen rechtsvoorwaarde om de objectiefrechtelijke regelen van den status op een bepaald individu van toepassing te doen zijn. Delegatie van ambtelijke bevoegdheden, of deze in den vorm eener bevoegdheid of van een verplichting zijn ingekleed, is alleen mogelijk, indien het objectieve recht deze toelaat, en onder de voorwaarden daarbij gesteld. Wijl de bevoegdheden van den ambtenaar door het objectieve recht worden geschapen, in het algemeen belang, ter wille van een behoorlijk functionneering van den openbaren dienst, liggen de normen van den externen status vanzelfsprekend op het gebied van het publiek recht. De overwegende bevoegdheden, welke het administratief recht aan het bevoegd gezag tegenover den ambtenaar toekent, vinden in datzelfde algemeen belang haar verklaring en rechtvaardiging. Aldus wordt duidelijk de bevoegdheid om verandering te brengen in de dienstvoorschriften, ja zelfs om de betrekking geheel op te heffen. Evenzoo wordt het duidelijk, waarom aan het bevoegd gezag disciplinaire bevoegdheid is gegeven. Uit de stelling, dat de ambtenaar is rechtsorgaan, vloeit voort, dat dit orgaan in de uitoefening zijner functie moet handelen overeenkomstig het recht. Zijn de gedragingen van een ambtenaar niet conform het objectieve recht, dan dient de mogenlijkheid open te staan om correcties toe passen."

Hieruit blijkt duidelijk het grote verschil tussen de ambtenaren en de "gewonen" werknemers, in dienst van particulieren. Dit verschil is dermate groot, dat men zich kan afvragen of van de ambtenaar gezegd kan worden

dat hij "werknemer" is. Een rechtsorgaan kan toch bezwaarlijk "werknemer" genoemd worden.

Zelfs het algemeen bij de overheid gebruikelijke woord "personeel" doet in dit verband heel even vreemd aan. Evenzo de aanduiding "ondergeschikte". Onlangs kreeg ik een circulaire aan mijn "ondergeschikten" mede te delen, "Medewerkers" was mij liever geweest, hoewel "werkers" weer op "werknemers" lijkt.

Nu kan men onderscheid maken tussen de individuele ambtenaar en het ambtenarenapparaat. Prof. van Poelje schrijft in "Bestuurskunde" o.a.:

"Het ambtenarenapparaat als zodanig is een onderdeel, en wellicht het belangrijkste onderdeel van hetgeen wij onder den term overheid samenvatten. Individueel staat de ambtenaar tot de overheid, waarvan hij deel uitmaakt, in dienstbetrekking; tusschen den ambtenaar individueel en de overheid blijft een relatie van plichten en rechten bestaan, waarbij de overheid door eenzijdige wilsbepaling uiteindelijk de beslissing in handen heeft.

Hieruit volgt, dat er, zoodra het ambtenarencorps als eenheid optreedt, ook in beginsel geen tegenstelling bestaat tusschen de het eigen belang nastrevende ambtenaren en de het algemeen belang dienende overheid. Als men die overheid zou zoeken te vatten, zou onmiddellijk blijken, dat zij zonder het ambtenarensubstraat eenvoudig niet bestaat."

(tussen haakjes: laten alle ambtenaren zich aansluiten bij onze bond, zodat deze in zekere zin identiek wordt aan het ambtenarencorps!)

Van Poelje staat, het evenvermelde onderscheid makende niet afkerig tegenover het begrip werknemer. Hij meent dat, ondanks de publiekrechtelijke status van de ambtenaren er toch privaatrechtelijke invloeden aanwezig zijn:

"Dat wij van een verhouding tussen overheid en ambtenaren spreken, vindt zijn grond hierin, dat verschillende instituten, welke dienen om tot een alzijdige toetsing en redelijke regeling van de positie der beroepsambtenaren te komen nog hun grond vinden in een anderen, meer privaatrechtelijk gerichten blik op den beroepsambtenaar. Men zag den beroepsambtenaar als werknemer tegenover zijn werkgever, de overheid, en kwam er zoo toe, ook voor hem rechten en instellingen te vragen analoog aan die van den ambtenaar in het particuliere bedrijf."

Meer dan van een privaatrechtelijke invloed kan men, althans bij ons en in Nederland, niet spreken. De ambtenaar heeft een dienende taak en wel dient hij de gemeenschap, niet een enkele particulier of particuliere onderneming. Hij doet dat, door uitvoering te geven aan de wetten, soms door wetgeving zelve. Tevens is bij degene die de bestuurders van voorlichting dient.

"Zelfs is het niet overdreven te zeggen, dat het ambtenarencorps een stille, maar desniettemin actieve macht in de Staat vormt" (van Urk).

De invloed van het ambtenarencorps in de Staat, is groot. Een typisch verschijnsel is, dat het inkomen van de ambtenaren niet evenredig is aan deze invloed!

Tegenover het nadeel van naar verhouding lage inkomens heeft de ambtenaar — althans behoort deze te hebben — een grote mate van vastheid in zijn positie. Ik moge hier van Urk weer aan het woord laten:

"De vastheid van positie van den ambtenaar is niet alleen een ambtenaarsbelang. Daarbij is ook een algemeen belang van hooge orde betrokken. Alleen wanneer de rechtspositie van den ambtenaar een zekere stabiliteit vertoont, wanneer de ambte-

naar zich zonder al te groote bestaanszorgen aan zijn taak van wijden, kan de functionneering van den openbaren dienst op behoorlijke en constante wijze geschieden."

Van Urk voegt hier nog enkele passages aan toe, welke interessant genoeg zijn om hier over te nemen:

"In normale tijden is de burgerij van de juistheid van deze stelling wel overtuigd, en beseft speciaal de middenstand, dat het bestaan van een maatschappelijke stand met een niet hoog, doch vrij vast inkomen, van groote waarde moet worden geacht.

Maar indien de zaken in de maatschappij heel even scheef gaan of zelfs maar dreigen scheef te gaan, staat het daarmede anders. Mag, om met Prof. Fabius te spreken, de ambtenaar niet verlangen de eere van het ambt en het inkomen van den komenijsman, in tijden van economische depressie wanneer alle groepen van de bevolking worstelen om hun bestaan, ziet ook de komenijsman de sobere maar vaste positie van den ambtenaar als iets begeerlijks en zelfs als iets onredelijks.

Heeft de doorsneeburger in gewone tijden maar matig op met alles wat met "ambtenarij" samenhangt, zoodra tijden van laagconjunctuur aanbreken, wordt hij uit zijn lethargie ten aanzien van den openbaren dienst opgewekt en kan men gerust zeggen, dat de ambtenaar komt te staan in het middelpunt der publieke belangstelling. Een der eerste zaken waarop men zich gaat bezinnen is de vraag, of de wedden niet noodzakelijk moeten worden verlaagd en of het ambtenarencorps niet moet worden verminderd. Dan komt ook de critiek op het ambtenarencorps los. Men gaat vergelijkingen maken tussen de werkwijzen in den openbaren dienst en het vrije bedrijf, waarbij het laatste natuurlijk als bijzonder efficient wordt voorgesteld. Voor zover die critiek gegrond is, kan de overheid daarmede zijn voordeel doen. Maar bij de critici ontbreekt wel heel vaak de deskundigheid, het inzicht in de eisen, welke de openbare dienst nu eenmaal stelt. Het is niet meer zoo, dat de openbare dienst wordt behartigd door menschen van alle initiatief ontbloot, die van moderne hulpmiddelen der administratieve techniek nimmer hebben gehoord, terwijl in het vrije bedrijf alles met energie en efficiency geschiedt."

"Bij het geven van een oordeel over den openbaren dienst en het ambtenarencorps wordt vaak met slagwoorden en holle leuzen geschermd en wordt de betekenis van den arbeid der ambtenaren voor het economisch leven onderschat. In tal van kringen heerscht, bijv, nog rotsvast de overtuiging, dat de ambtenaar in wezen improductieve arbeid verricht.

Natuurlijk hangt de beantwoording van de vraag, of een bepaalde maatschappelijke groep productieven arbeid verricht, af van het economisch productiebegrip waarvan wordt uitgegaan. Zelfs bij het meest enge begrip zullen ongetwijfeld de ambtenaren, werkzaam bij de productiebedrijven, die immers door hun arbeid economische goederen helpen voortbrengen, moeten geacht worden productieve arbeid te verrichten. Ten aanzien van den arbeid der overige ambtenaren hangt het af van het als juist aanvaard economisch productiebegrip, of men hun arbeid als productief wil aanmerken in economischen zin ja dan nee. In elk geval is die arbeid voor de maatschappij met *im*productief. Zonder dezen arbeid ware het voortbrengings- en verdeelingsproces ten eenen male onmogelijk. Indien de arbeid van bestuursambtenaren, politie en justitie zou wegvallen, was daarmede de mogelijkheid voor wanorde, waarin het economisch voortbrengingsproces niet rustig kan functionneeren, terstond geschapen.

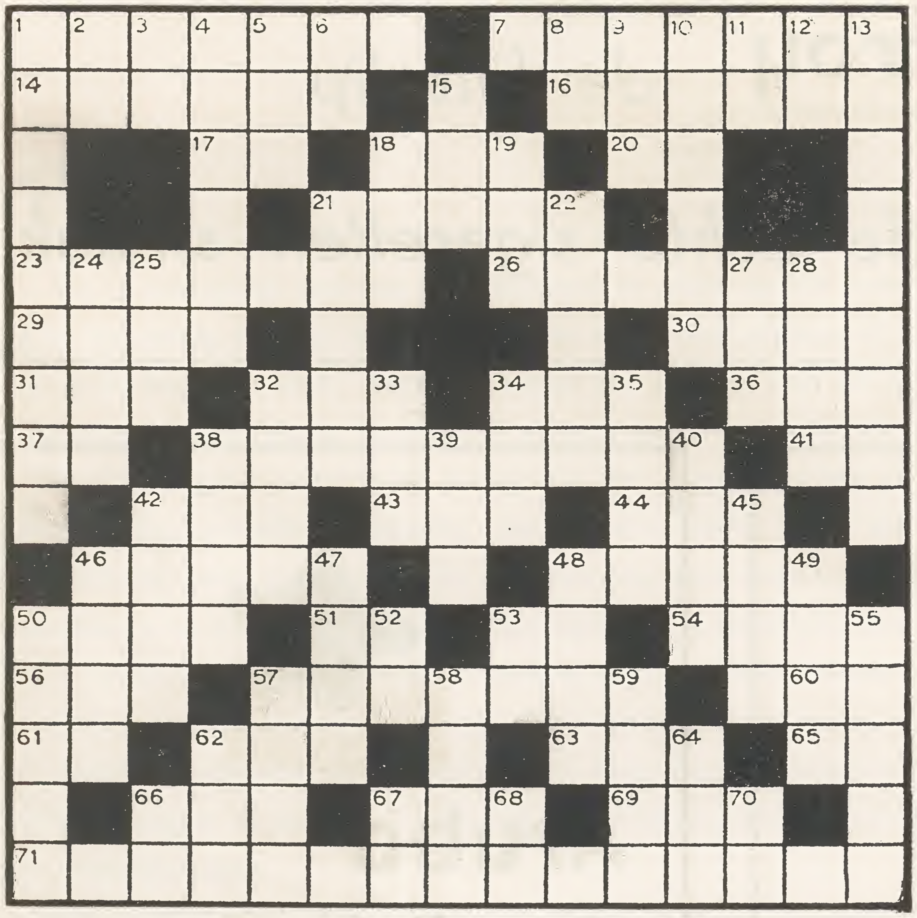
Wie zich de geweldige beteekenis van het ambtenarencorps voor de huidige maatschappij wil realiseren, stelle zich maar eens voor, dat op een gegeven oogenblik ALLE ambtenaren hun werk nederleggen. De postkantoren gesloten, geen mogelijkheid om iemand per brief, telefoon of telegram te bereiken en derhalve het giro- en bankverkeer tussen verschillende plaatsen lam gelegd, het verkeer per tram stop gezet, de politie afwezig van haar post, alle verkeersregeling buiten dienst gesteld, alle voorziening van water, gas en electriciteit gestaakt, de openbare bureaux niet toegankelijk, de onderwijzers met vacantie, alle maatschappelijke activiteit als met één slag met lamheid geslagen.

Kan men zich zulk een toestand indenken, zonder tevens te beseffen, dat aan het woord improductief wel een zeer enge betekenis moet worden gehecht, om vol te houden dat de ambtenarenklasse als zoodanig een improductieve rol vervult in het maatschappelijk leven? Desondanks zal van ambtenaarszijde nog heel wat inwerking op de openbare meening moeten plaats hebben, aleer de reeds van de physiocraten stammende opvatting voor beter inzicht heeft plaats gemaakt."

De ambtenaar heeft in de eerste plaats een dienende en een voorlichtende taak. "Zelfs de meest energieke bestuurder heeft echter bij de uitoefening van de bestuurstaak voortdurend behoefte aan de voorlichting en bijstand van bekwame ambtenaren. Op hun kennis van het openbaar bestuur, hunne bekendheid met precedenten, hun bekendheid met de vaak zo moeilijk techniek van wetten en wettelijke voorschriften, moet hij dagelijks kunnen bouwen. In beginsel blijft de politieke bestuurder vrij zijn beslissingen volkomen zelfstanding te nemen. Het zijn vaak de slechtste bestuurders niet, die te gelegenertijd van het advies van een bekwaam hoofdambtenaar durven afwijken. En het getuigt zeker niet van bestuurskracht, wanneer de verantwoordelijke bestuurder geregeld de hem door de ambtenaren voorgelegde ontwerp-beslissingen met zijn verantwoordelijkheid dekt, zonder eigen aandeel in de overweging van alle mogelijkheden, waartoe die beslissingen kunnen leiden. Het ideaal van elken democratischen bestuursvorm is, dat beide categoriën ambtsdragers, bestuurders en ambtenaren, volkomen doordrongen zijn van hun verplichting, het openbare belang te dienen. Ook al wordt dit ideaal zoo veel mogelijk benaderd, dan blijft toch altijd verschil van visie op wat een juist beleid vordert, mogelijk. Daardoor ontstaat een dualisme in het bestuur, een problem dat de moderne democratie bij voortduring, en voornamelijk bij de gemeenten, heeft op te lossen, dat van de verhouding tusschen bestuurders en het ambtelijk beroepselement in de bestuursmachinerie. Bij die verhouding vormt de ambtenaar het deskundig, in de bestuurstaak geschoold element.

Wordt vervolgd.

KRUISWOORDPUZZLE

HORIZONTAAL:

1. De eerste mens.
5. Eén van de Benedenwindse eilanden.
9. Bloedvat.
13. Ital. benaming v.d. H. Maagd.
15. Hymne, ode.
17. Naam van een sluis van Panama Kanaal.
19. Een plaats in Limburg.
21. Naam van een jongen.
22. Knaagdier.
24. Traag van begrip, met weinig verstand.
26. Reeds.
28. Hoofdstad van Peru.
30. Een gele verfsoort.
32. Familie lid.
33. Een zangstem.
34. Metaal.
35. Ijzerhoudende grond.
36. Mannetjesbij.
37. Afkorting "vóór de middag"
38. Een plaats bij Nijmegen.
41. Muzieknoot.
42. Veroverd goed.
43. Vervelend, weining levendig.
44. Getij.
46. Afkorting voor "salvo titulo"
47. Honingdrank.
49. Afkorting voor "Lectori salutem".
50. Lidwoord.
51. Voortzetsel uit "te + der".
53. Ital. benaming in muziek, zeer langzaam, ernstig.
55. Bloeiwijze, maar de eerste "a" moet een "i" zijn.
56. Arend.
59. Stroomlevering.
62. Azijn.
63. Muzieknoot.
65. Een vak op school.
66. Iemand die een ander het leven redt.
68. De Duitse benaming voor de stad "Berlijn".
70. Afkorting voor "International Society of Engineers".
71. Dwaas, gek.
73. Hetzelfde als onder No. 36 hor.
74. Meisjesnaam.
75. Een andere naam voor de rivier ODER in Rusland.
76. Een vloerbedekking.
77. Volksoverlevering.

VERTICAAL.

1. Hetzelfde als onder No. 37 Horizontaal.
2. Tijdruimte van 24 uur.
3. Gewoonte recht.
4. Een soort hotel voor nachtverblijf.
5. Meisjesnaam.
6. Deel van een mast.
7. Afkorting voor "Benevole Lector".
8. Afkorting voor "Algemeene Ouderdoms Voorziening" in Nederland.
9. Vul in de letters A.Z.E.O.R.
10. Ingewand.
11. Loot.
12. Afkorting voor "Rijks Grond".
14. Naaktheid.
16. Het verbond betreffende.
18. Watertje in Noord Brabant.
20. Een district op Aruba.
22. Een zekere positie in de maatschappij.
23. Jongensnaam.
25. Een district op Aruba.
27. Jong schaap.
29. Heester.
31. Een volksbenaming voor een soort schoen.
32. Mode, patroon, vorm.
38. Vervoermiddel.
39. Wild zwijn.
40. Verbindingsstuk.
45. Verlegen, beschroomd.
47. Planeet.
48. Insektenetend zoogdier.
50. Rivier in Australie.
52. Hetzelfde als onder No. 66 Horizontaal.
53. Hetzelfde als onder No. 41 Horizontaal.
54. Afkorting voor "Ooster Lengte".
55. Italiaanse benaming voor het land "Italie".
57. Deel van vinger.
58. Stad in West Duitsland.
60. Gast.
61. Vervoermiddel.
64. Voorzetsel.
66. Afkorting voor "Rio de Janeiro".
67. Hetzelfde als onder No. 22 Horizontaal.
68. Speelgoed.
69. Ontkenning.
72. Muzieknoot.
73. Lidwoord.

EEN GEVAARLIJKE KLANT

Gedetineerde Thim laat zich door de gevangeniskkapper de haren knippen en scheren. De man kletst honderd uit, sport, politiek, net weer, eten, vrouwen, enfin alles en iedereen krijgt een beurt, Toen hij niets meer wist vroeg hij:

Waarom bent U eigenlijk hier?

Waarop de gevangene antwoordde:

Ik kan niet tegen dat gezwam van mijn kappere en toen hij weer eens zo vervelend aan het kletsen was, heb ik hem het scheermes uit de hand genomen en toen . . .

**
*

VOLGENHOUDEN BEELDSPRAAK

Gunst man, wat ben je toch onhandig met scheren. Eerst zag je eruit als een cactus en nu . . . of je erin gevallen bent:

**
*

ERVARING

Zeg Hans, weet jij wat ervaringen zijn?

Nee, da's nogal moeilijk, he?

Helemaal niet! Ervaring is wat je over hebt, wanneer je verder alles kwijt bent! Waar of niet?

**
*

HET CORPUS DELICTI

Een "zware jongen" stond als getuige voor de rechter. Deze toonde hem een ploertendoder en vroeg:

Hebt U dit voorwerp al eens eerder gezien?

Nee meneer de edelachtbare, nog nooit.

Getuige, ik maak U erop attent dat U onder ede staat. Dat ding is het eigendom van een goeie vriend van U. Enfin, ga maar eenszitten, dan komen we er straks nog op terug.

Even later: Getuige, hebt U dat ding al eens eerder gezien?

Zeker, edelachtbare! - klonk het nu vlot.

Zie je wel, ik wist wel dat je verstandiger zou worden. Maar vertel me eens, waarom heb je straks gelogen?

Gelogen? Gelogen? - klonk het verontwaardigd. Ik heb niet gelogen.

Toen had ik dat ding eerlijk nog nooit gezien, maar wanneer ik dat nu weer had gezegd, had U me gegrepen voor meineed!

**
*

ZIJN SMOESJE KLAAR

Bent U de meneer, die de critiek over mijn optreden in de "Morgenbode" heeft geschreven? - vroeg een boze actrice aan een criticus.

Er stond nota bene in dat mijn vertolking van de verlaten vrouw een mislukking was!

Ja. . . ja. . . ziet U. . . U zag er zo onweerstaanbaar uit dat het idee dat een man U zou verlaten eenvoudig te idioot was!

**
*

DAT HING ERVAN AF

Filmsterretje: Dokter, zal men het litteken van die operatie kunnen zien?

Dat zal helemaal van uzelf afhangen - zei de dokter.

**
*

DAT WAS TE VEEL

Een zakenmanstond op het punt van bankroet te gaan en vroeg aan zijn advocaat of er gaan andere oplossing mogelijk was. Deze zij dat een namaak-zelf-moord het beste was. Dit geschiedde en voor vriend en concurrent stond de dode een gehele avond ogeeaard. Een van de crediteuren liep voorbij en zei - De schoft, duizenden kreeg ik van hem en nou is hij de pijp uit.

Een ander: Zo gaat 't mij ook. Altijd heeft-ie van me geprofiteerd en nooit heb ik er wat van terug gezien!

Een derde kwam langs, keek enige tijd meewarig en zei toen: Arme kerel, hij is me weliswaar een hoop schuldig, maar dit had ik hem toch niet toegewenst, 't was toch een aardig vent!

Aangedaan richtte het lijk zich op, opende de ogen en zei: Jou zal ik betalen.